

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds-
och växtproduktionsvetenskap

En tillfredsställande bostadsgård

- En undersökning av boendes uppfattning av fyra bostadsgårdar i Malmö

Vilma Osberg

Självständigt examensarbete • 15 hp
Landskapsingenjörsprogrammet
Alnarp 2017

En tillfredsställande bostadsgård

- En undersökning av boendes uppfattning av fyra bostadsgårdar i Malmö

An attractive courtyard

- A study of residents perception of four courtyards in Malmö

Författare: Vilma Osberg

Handledare: Natalie Coquand, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Examinator: Johan Östberg, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Omfattning: 15 hp

Fördjupning: G2E

Kurstitel: Examensarbete i landskapsarkitektur inom landskapsingenjörsprogrammet

Kurskod: EX0793

Program/utbildning: Landskapsingenjörsprogrammet

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2017

Omslagsbild: Vilma Osberg, 2017-05-09

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Bostadsgård, grön, grönska, grönområden, stadsmiljö, tätort, inverkan, påverkan

SLU, Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Förord

Denna kandidatuppsats inom landskapsingenjörsprogrammet handlar om hur grönskan i bostadsgården på olika vis påverkar de boende. Att skriva denna uppsats har varit krävande och samtidigt väldigt lärorikt. Jag har fått en inblick i forskarnas värld och upptäckt hur oändligt mycket intressant det finns att lära!

Tack till

För att kunna färdigställas har detta arbete krävt hjälp och stöttande från flera håll. Jag vill inleda med ett stort tack till min handledare *Natalie Coquand* för att ha tagit sig tid till att noggrant granska arbetet, gett litteraturförslag och många goda förslag till förbättringar under arbetets gång. Tack till *Sarah Flodin* och *Nicole Danielsson* för feedback efter granskning av arbetet. Tack till er som deltagit i arbetets enkätundersökning och intervjuer. Jag vill tacka bekanta som läst igenom, kommenterat och gett stöd under arbetets gång och därmed bidragit till arbetets färdigställande. Sist vill jag ge ett stort tack till min sambo *Sebastian* för allt stöttande, framförallt under processens dalar.

Ni har alla varit viktiga för att kunna nå arbetets mål. Tack!

Vilma Osberg

Malmö, 16 maj 2017

Sammandrag

Bostadsgårdens grönska är en viktig del av stadens totala, gröna utbud. Vackra bostadsmiljöer bidrar till stadens attraktivitet och har därigenom en strategisk betydelse för en positiv stadsutveckling. Flertalet studier visar att grönområden ger goda effekter för hälsan men samtidigt pågår en förtätning av Sveriges städer. Förtätningen innebär att det mer och mer byggs på befintliga grönytor och därmed försvinner eller förminskas grönområden som parker och bostadsgårdar.

Syftet med arbetet var att ta reda på hur viktiga grönskande miljöer, i detta fall bostadsgården, är för människan.

En litteraturstudie har gjorts för att ta reda på bakgrundsfakta om ämnet. Vidare har en enkätundersökning, intervjuer med lägenhetsboende och en analys av bostadsgårdar utförts på fyra bostadsföreningar i Malmö. Analyserna, enkätundersökningen och intervjuer har sedan sammanställts och resultaten av dessa jämförts. Resultaten av analyserna, enkätundersökningarna och intervjuerna är likvärdiga. De visar att bostadsgårdar med mycket och varierad grönska upplevs som trevliga, används flitigt och är mycket uppskattade av de boende samtidigt som bostadsgårdar med mindre grönska uppfattas som tråkiga och de boende på dessa gårdar känner en saknad av en grönskande och trivsamt miljö att vistas i intill hemmet.

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1 Bakgrund	7
1.1.2 Ökad urbanisering	7
1.1.3 Grönskans inverkan	7
1.2 Syfte och frågeställningar	8
1.2.2 Frågeställningar	8
1.2.3 Personliga mål	8
1.3 Disposition	9
2. Metod	10
2.1 Litteraturstudie	10
2.2 Enkätundersökning	10
2.4 Analys	11
2.5 Intervjuer	12
2.6 Avgränsning	12
3. Litteraturoversikt:	
Varför bostadsgården och grönskan är viktig för staden och människan	14
3.1 Viktigt med närhet till grönska	14
3.2 Bättre återhämtning utomhus och i grön miljö	15
3.3 En viktig plats för möten och aktiviteter	16
3.4 Grönska viktigt för olika system	18
4. Presentation och analys av fyra bostadsgårdar i Malmö som undersökts	19
4.1 Brf Västmanland	19
4.2 Brf Citymunken	23
4.3 Brf Ulrika	27
4.4 Bf Håkan	30
4.5 Analysresultat	32
5. Resultat	33
5.1 Bostadsgård 1 - Brf Västmanland	33
5.1.1 Sammanställning enkätsvar	33
5.1.2 Intervju	34
5.1.3 Sammanfattning	34
5.2 Bostadsgård 2 - Brf Citymunken	35
5.2.1 Sammanställning enkätsvar	35
5.2.2 Intervju	36
5.2.3 Sammanfattning	36
5.3 Bostadsgård 3 - Brf Ulrika	37
5.3.1 Sammanställning enkätsvar	37
5.3.2 Intervju	38
5.3.3 Sammanfattning	39
5.4 Bostadsgård 4 - Bf Håkan	40
5.4.1 Sammanställning enkätsvar	40
5.4.2 Intervjuer	41
5.4.3 Sammanfattning	43
5.5 Sammanfattande resultat	43
6. Diskussion och slutsats	44
7. Källförteckning	47
8. Bilagor	50

1. Inledning

Invånarantalet i Malmö har enligt statistik ökat från år 2007 till år 2016 med 15 procent och en beräkning gjord fram till och med år 2026 visar en ökning på ytterligare 14 procent från år 2016 (Malmö stad, 2017). Detta visar en konstant ökning av invånarantalet i Malmö stad vilket kräver fler bostäder och resulterar i förtätning av staden. Bostadsgårdens grönska är en viktig del av stadens totala, gröna utbud (Kristensson, 2007). Som innerstadsbo i Malmö är jag medveten om begränsningen av närliggande grönområden att vistas i och värdesätter därför bostadsgården tillhörande bostadsföreningen jag väljer att bo i väldigt högt. Det är för min del av stor vikt att ha nära tillgång till en trevlig plats utomhus att vistas på där jag känner att jag kan koppla av för mig själv eller umgås med familj och vänner. För att kunna njuta av dessa stunder krävs en tilltalande bostadsgård som är inbjudande och på så vis skapar viljan att nyttja den för olika ändamål. För mig består en tillfredsställande bostadsgård till stor del av grönska i genomtänkt utformning som är iögonfallande och ger ett fint intryck av gården och bjuder in till olika aktiviteter.

1.1 Bakgrund

1.1.2 Ökad urbanisering

Sverige är ett relativt kraftigt urbaniserat land där minst 85% av Sveriges invånare bor i tätorten (Svanström, 2015). Boverket skriver att gröna områden som bostadsgårdar och parker, som i staden är viktiga platser för hälsa, integration och social sammanhållning, lätt prioriteras bort vid ökad bebyggelse av bostäder i staden (Boverket, 2007). Enligt Boverket visar statistik från Statistiska Centralbyrån att andelen grönytor i staden minskar hela tiden och har gjort detta sedan 40 år tillbaka i tiden (Boverket, 2012). Det talas mycket om fördelarna med förtätning (Kristensson, 2007). För att minska transportbehoven och belastning på omland och på så vis effektivisera användningen av den infrastruktur som redan finns är det idag mer aktuellt med förtätning än utbredning av bostäder (Boverket, 2012; Kristensson, 2007). Den ökade täta bebyggelsen orsakar minskade utrymmen för bevarande och

utveckling av grönområden vilket bidrar till minskad närhet till grönområden, eftersom det byggs på dessa ytor (Boverket, 2007 & Kristensson, 2007). Detta ökar vikten av att de områden som har möjlighet att vara gröna i staden, exempelvis bostadsgårdar, behöver vara av god kvalité (ibid.).

1.1.3 Grönskans inverkan

Att vistelse i natur och gröna miljöer är hälsofrämjande är väl känt sedan långt tillbaka i tiden och har på flera ställen i världen använts för exempelvis rehabilitering (Skogsstyrelsen, 2009). Forskning visar att ökad vistelse i gröna miljöer har ett samband med minskad mängd stress, irritation och utmattning (ibid.). Just färgen grön har ofta lugnande och tillfredsställande effekter och är den färg som för människans öga är lättast att acceptera (Plutchik, 1980). Den ger en känsla av harmoni och välbehag och kan därmed användas för att skapa positiva känslor (ibid.). I Robert Plutchiks (1980) modell "Wheel of emotions", ett slags hjul med olika känslor associerade till färger, visas olika effekter av hur vi känslomässigt reagerar på färger i vår vardag. Enligt modellen kan liknande färg ha motsatt effekt beroende på vilken utformning och sammanhang den påträffas (Plutchik, 1980). Enligt Det nordiska projektet bidrar vistelse i gröna miljöer till minskad social isolering, förbättrar den mentala hälsan, underlättar återgång i arbete, ökar välbefinnandet och förbättrar människors sociala situation (Det nordiska projektet, 2010). Det moderna samhället med ständig förtätning av städer gör det däremot svårare för vistelse i grönområden (Boverket, 2007). Behovet och vikten av platser för möten och rekreation är dock kvarstående (ibid.). Därför är det viktigt att behålla grönområden i staden och utöka områden, exempelvis bostadsgårdar, med grönska där det finns möjlighet (ibid.). Just känslan av välbehag är inte det enda grönområden bidrar med i staden, utan de är även viktiga för andra delar som funktionalitet, variation och integration (ibid.). Med detta sagt är den bostadsnära grönskan och således bostadsgården på många vis en viktig del för ett väl fungerande stadssamhälle.

1.2 Syfte och frågeställningar

Arbetet syftar bland annat till att reda ut hur grönskande miljöer, med inriktning mot bostadsgårdar, kan vara positiva för människan. Syftet är även att undersöka hur lägenhetsboende i Malmö uppfattar sin bostadsgård med tanke på dess mängd grönska och utformning. Vidare ska resultatet av undersökningen jämföras med mina egna uppfattningar av bostadsgården och Kaplan & Kaplans fyra kriterier om en tillfredsställande bostadsgård (Kaplan & Kaplan, 1998, se analysmetod).

1.2.2 Frågeställningar

- Uppfattar lägenhetsboende en bostadsgård med mycket och varierad grönska som mer tilltalande kontra en stelare och mindre grönskande bostadsgård?
- Hur påverkar utformningen/placeringen av grönskan och mängden grönska användandet och upplevelsen av bostadsgården?

1.2.3 Personliga mål

Jag vill genom detta arbete ta reda på vad grönska har för betydelse för människan och vidare varför det är viktigt i bostadsgården och staden. Jag vill även få svar på hur viktigt det är för lägenhetsboende med en bostadsgård rik på grönska och vad en sådan gård har för inverkan på de boendes upplevelse och användande av gården kontra en bostadsgård med låg andel grönska. Detta för att vidare kunna använda det som argument vid gestaltning av bostadsgårdar i mitt framtida yrkesliv.

1.3 Disposition

Efter presentationen av de metoder som använts inleds arbetet med en litteraturöversikt där bostadsgårdens och grönskans betydelse för människan beskrivs. Vidare följer en presentation och en analys av de fyra bostadsgårdar som undersökts i arbetet. Efter det presenteras resultaten av enkätundersökningarna och intervjuerna som gjorts på de boende i de fyra bostadsföreningar som varit med i undersökningarna. Detta är följt av en diskussion och slutsats kring resultaten samt

arbetets upplägg och genomförande. Efter det ligger en förteckning med de källor som använts i arbetet och sist ligger alla bilagor som hänvisas till i arbetet.

2. Metod

2.1 Litteraturstudie

Arbetets litteraturläsning är framtagen genom en litteraturstudie med inriktning mot bostadsgårdens och grönskans inverkan på samt betydelse för staden och människan. Olika databaser har använts för att hitta information till arbetet. De databaser som använts är Libris, Epsilon, Uppsatser.se och Google Scholar. I nämnda databaser har arbeten sökts fram med hjälp av sökorden bostadsgård, grön, grönska, grönområden, stadsmiljö, tätort, inverkan och påverkan. Min metod har till största del gått ut på att jag använt Google för att söka efter rubrikerna till de referenser som använts i intressanta och relevanta artiklar för ämnet och på så vis fått fram information.

2.2 Enkätundersökning

Arbetet omfattar bland annat en enkätundersökning. Enkätundersökning är en bra metod för att relativt fort samla in data från en större mängd människor (Viggóson, 2011). Innan enkäten skickats ut har jag tänkt i de banor som Haukur Viggóson (2011) går igenom i "Enkät som metod". Exempelvis har vanliga problem som kan uppstå vid formulering av frågor undvikits. Jag har också valt att följa hans råd om information till deltagarna vid utskick och informerade därför i utskicket om undersökningens syfte, vad den ska användas till och att deltagandet är anonymt bortsett från ålder. Undersökningen består av en elektronisk enkät som skickats ut via mail. Svaren är samlade automatiskt online där endast skaparen av enkäten har tillgång till dem. I enkäten tillfrågas deltagarnas ålder för att se om det visar någon skillnad i användandet av sin bostadsgård och hur den upplevs. Enkäten består av relativt få frågor. Detta för att få tillräckligt många svar men också för att svaren inte ska vara för avancerade att sammanställa. De flesta frågor är kryssfrågor där den svarande får välja ett alternativ av 3-6 st. Enkäten innehåller även två frågor med

skriftliga svar för att få fram de boendes personliga reflektioner. Detta för att vidare kunna sammanställa och jämföra dem med mina egna uppfattningar. (För mail & enkät se bilaga 1.1 & 1.2).

Enkätsvaren är sammanställda i två delar. Den första delen innehåller en sammanställning av enkätens kryssfrågor. Den andra delen innehåller en sammanställning av de skriftliga svar som de boende angivit.

2.4 Analys

En analys av varje bostadsgård är gjord och redovisas i form av en presentation av de bostadsgårdar som är med i enkätundersökningen. Beskrivning och analys av varje bostadsgård ges i form av bilder och text. Texten är baserad på mina personliga upplevelser och intryck av bostadsgårdarna där jag i min roll som utbildad landskapsingenjör utfört analyserna. I analyserna har jag utgått ifrån min tolkning av fyra kriterier skrivna av Kaplan & Kaplan (1998). Dessa kriterier är enligt paret Kaplan viktiga att ha i åtanke vid utformning av bostadsgårdar så att de av brukaren upplevs på ett så tillfredsställande sätt som möjligt (Kaplan & Kaplan, 1998). De fyra kriterierna:

- Platsen ska ge en känsla av att befinna sig i "en annan värld", och vara en kontrast till vardagens stress eller press.
- Platsen ska uppfattas som att den har en viss rymd, så att den ger en känsla av frihet och spelrum.
- Platsen ska väcka intresse och ge stimulerande sinnesintryck.
- Det ska kännas som att man passar in i den miljö platsen har; att den har chans att uppfylla ens önskemål och behov.

2.5 Intervjuer

Vid bestämmande av hur intervjudelen av detta arbete ska gå till har en standardmetod för en kvalitativ intervjustudie använts som innebär att de tematiska frågorna "varför?" och "vad?" ställs innan en "hur?"-fråga kan ställas för att ge god mening (Brinkmann & Kvale, 2014). Dessa frågor har ställts för att klargöra syftet med studien. Detta för att få fram grundläggande kunskaper om ämnet som är tänkt att undersökas och för att vidare kunna införskaffa kunskaper om vilka tekniker som kan användas och vidare vilka frågor som är lämpliga att ställa i intervjuerna. Kvalitativa intervjuer är gjorda på minst en person från varje bostadsgård. Urvalet har gått till på så vis att jag har tagit kontakt med folk som jag själv är bekant med och som jag vet bor på de bostadsgårdar som undersöks i arbetet. Samtalen är inspelade och har sedan använts som stöd vid sammanfattning av intervjuerna. Intervjufrågorna är utformade för att kunna få fram fördjupad information i jämförelse med enkätundersökningen och på så vis kunna ge mer kvalitativa svar på de två frågeställningar som ställts i arbetet. Kort sammanfattat efterfrågas hur de olika bostadsgårdarna upplevs, hur pass mycket de används och hur grönskan begränsar eller bidrar till upplevelsen och användandet av dem. (För intervjufrågor se bilaga 1.3).

2.6 Avgränsning

Arbetet är begränsat genom att analyser och undersökningar enbart är gjorda på 4 bostadsgårdar i Malmö som är kända av mig sedan tidigare. I enkäten efterfrågas deltagarnas ålder och vilken bostadsgård de bor i. Ytterligare bakgrundsfrågor har undvikits. I enkäten och intervjuerna har inte hänsyn till kön tagits. Det har heller inte tagits hänsyn till om personerna har något som hindrar dem från att kunna ta sig till grönområden utanför bostadsgården. Intervjuerna är begränsade till en/ett fåtal personer från vardera bostadsgård.

3. Litteraturöversikt:

Varför bostadsgården och grönskan är viktig för staden och människan

3.1 Viktigt med närhet till grönska

För människan är det viktigt med utevistelse och kontakt med grönska (Naturvårdsverket, 2006). Flera forskare, bland annat Rachel och Stephen Kaplan, har kommit fram till att vistelse i natur som parker, gräsmattor, bostadsgårdar, trädgårdar och bland träd längs gator i städer bidrar till restaurativa effekter (Kaplan & Kaplan, 1989). De har kommit fram till att dessa områden är av stor vikt eftersom de är de närmaste och mest tillgängliga naturområden för de flesta människor i Sverige (ibid.). En studie av Patrik Grahn och Ulrika Stigsdotter vid SLU i Alnarp gjord på nio städer i Sverige visar att närhet till grönområde har ett samband med minskad stress då ju närmre folk hade till ett grönområde ju oftare besökte dem det. Sambandet gällde alla personer oavsett kön, ålder och social och ekonomisk position i samhället (Grahn & Stigsdotter, 2003). Boverket skriver att grunden för bland annat god folkhälsa läggs i ung ålder. Motoriken och koncentrationsförmågan hos barn förbättras och stressen minskar och kreativiteten ökar för oss människor av vistelse i natur (Boverket, 2007). Bostadsgården är belägen intill bostadshuset och är något de flesta har möjlighet att se ifrån lägenheten genom dess fönster (Kristensson, 2007). Gården är något de flesta lägenhetsboende passerar flera gånger dagligen då de lämnar och återkommer till sina lägenheter (ibid.). Utsikten över och intrycket av bostadsgården spelar enligt studier av Berglund & Jergeby en stor roll vid valet av bostad (Berglund & Jergeby, 1998). Studierna visade att vida vyer, natur och grönska är bland de kriterier som uppskattas (ibid.). Grönska ger känslor som lugn, rymd och känslan av distans (Kristensson, 2007). Ofta är även minnen och upplevelser från människors barndom anknutna till grönska vilket kan bidra till behagliga känslor vid vistelse i sådan miljö (ibid.).

3.2 Bättre återhämtning utomhus och i grön miljö

Rachel och Stephen Kaplan (1989) har gjort studier som visar att vistelse i natur kan bidra till mental avkoppling, kraftpåfyllning och återhämtning (Naturvårdsverket, 2006). Terry Hartig vid Uppsala universitet har gjort flera studier som visar att återhämtning i natur och således gröna miljöer eller utsikt mot dessa miljöer genom fönster har goda restaurativa effekter jämfört med återhämtning i stadsmiljö och instängda miljöer som exempelvis en bekväm fåtölj i ett rum utan fönster och med behaglig musik i öronen. Försökspersonerna utsattes först för stress och fick sedan återhämta sig i nämnda miljöer. De som återhämtade sig i stadsmiljö och instängda miljöer utan utsikt genom fönster kände sig inte lika glada och hade sämre koncentrationsförmåga än de som återhämtade sig i eller med utsikt mot naturmiljöer. Även blodtrycket på försökspersoner i liknande studier har uppmätts. På de deltagare som återhämtade sig i miljöer med natur som utsikt minskade blodtrycket med detsamma och tvärtom så steg blodtrycket på de som återhämtade sig i stadsmiljöer och miljöer utan fönster. Även i dessa studier kände sig de personer med naturutsikt mer positiva och mindre aggressiva och visade bättre koncentrationsförmåga än övriga (Terry Hartig, 1991, refererad i Naturvårdsverket, 2006). En studie av Patrik Grahn och Johan Ottosson vid SLU i Alnarp gjord på äldre människor visar att avkoppling i tilltalande trädgårdsmiljö efter ansträngning påverkar koncentrationsförmågan avsevärt positivt i jämförelse med avkoppling i tilltalande inomhusmiljö (Grahn & Ottosson, 2005). Eftersom bostadsgården enligt Naturvårdsverket (2006) kan bidra till känslan av en trädgård och natur (i detta fall grönska) styrker dessa undersökningar vikten av en närliggande och tilltalande bostadsgård som ger möjlighet till god återhämtning.

3.3 En viktig plats för möten och aktiviteter

Bostadsgården och parker i staden skapades ursprungligen för att bidra till en mer hälsofrämjande miljö (Kristensson, 2007). Som en kontrast till stadens täthet och stress släppte gården in ljus och grönska. Den var tänkt som ett trevligt och gemensamt rum för de boende att vistas i till skillnad från de bak-/bostadsgårdar som endast funnits tidigare där det i princip bara fanns möjlighet till att besöka toaletter och uthus (ibid.). Gemenskapen grannar emellan som bostadsgården bidrar till gör också att den skiljer sig från övriga stadsrum som exempelvis parker (ibid.). Bostadsgården är enligt Boverket en viktig del i stadssamhället då det ständigt förtätande landskapet minskar plats för vistelse. Den bostadsnära naturen har betydelse för möjligheten till delaktighet och inflytande i samhället och är således en viktig miljö för möten mellan människor (Boverket, 2007). Den spelar även en stor roll för barnens trygghet och uppväxt då den bidrar med viktiga miljöer för barns lek och utveckling (Boverket 2007; Kristensson, 2007). Det är direkt utanför hemmet som barn tillbringar mycket tid och börjar utforska världen för att samla på sig upplevelser och kunskap (Boverket 2007). En tilltalande och stimulerande bostadsgård spelar även en stor roll för de personer som har svårt att ta sig någon annanstans på kort tid, däribland barn, äldre, sjuka och personer med funktionsnedsättning (ibid.). Även djurägare, framförallt hundägare, är i behov av bostadsnära natur för att kunna gå ut och rasta sina djur (ibid.).

Kristensson skriver att gården ses som ett praktiskt stadsrum då den ligger direkt intill hemmet och närheten blir därför uppenbar. Det är ett lättillgängligt rum du kan gå ut och sätta dig i med kaffet i handen medans du kokar din potatis på spisen. Det är en plats som ger möjlighet för dina barn att leka precis utanför lägenheten och du kan ha god uppsikt över dem, exempelvis ut genom fönstret. Gården blir en förlängning av lägenheten och framförallt varma dagar tonas gränsen ut mellan ute och inne. Gården har enligt Kristensson också en symbolisk betydelse på så vis att den känns som en del av hemmet och har således en betydelse för människors självbild då att visa upp sitt hem är att visa upp en del av den man är. Gården är inte

privat på samma sätt som en villaträdgård men heller inte offentlig som exempelvis en park i staden, utan den är något mittemellan. Den är gemensam grannar emellan och delas alltså med fler än sig själv eller sin familj vilket innebär både olika möjligheter och begränsningar. Gården ger en slags möjlighet till uppskattad och lättillgänglig vardagsgemenskap (Kristensson, 2007). Vidare skriver Kristensson att bostadsgården har som närmsta utemiljö möjlighet att ge plats åt möten och aktiviteter man gärna utför i en vanlig husträdgård som exempelvis lek för barn, plugga, grilla, äta middag/fika och odla med mera (Kristensson, 2007). Utemiljön och bostadsgården är som sagt ett rum med möjlighet till aktivitet för barn och är således en viktig plats för barnfamiljer som väljer att bo i tätorten. Detta gör det viktigt att ha en rätt utformad och tilltalande bostadsgård som tillåter och bjuder in till dessa möten och aktiviteter. Bostadsgården är en mycket viktig mötesplats där man kan stöta på människor av slump eller med avsikt möta folk och umgås. Att ha goda relationer till grannar genererar trygghetskänsla och trivsel. Bostadsgården kan vara en plats som ger möjlighet till att själv reglera hur pass mycket de boende vill möta övriga boende på gården och därför är det viktiga är att den är utformad på så vis att den faktiskt ger möjlighet till detta (Boverket, 2007; Kristensson, 2007).

3.4 Grönska viktigt för olika system

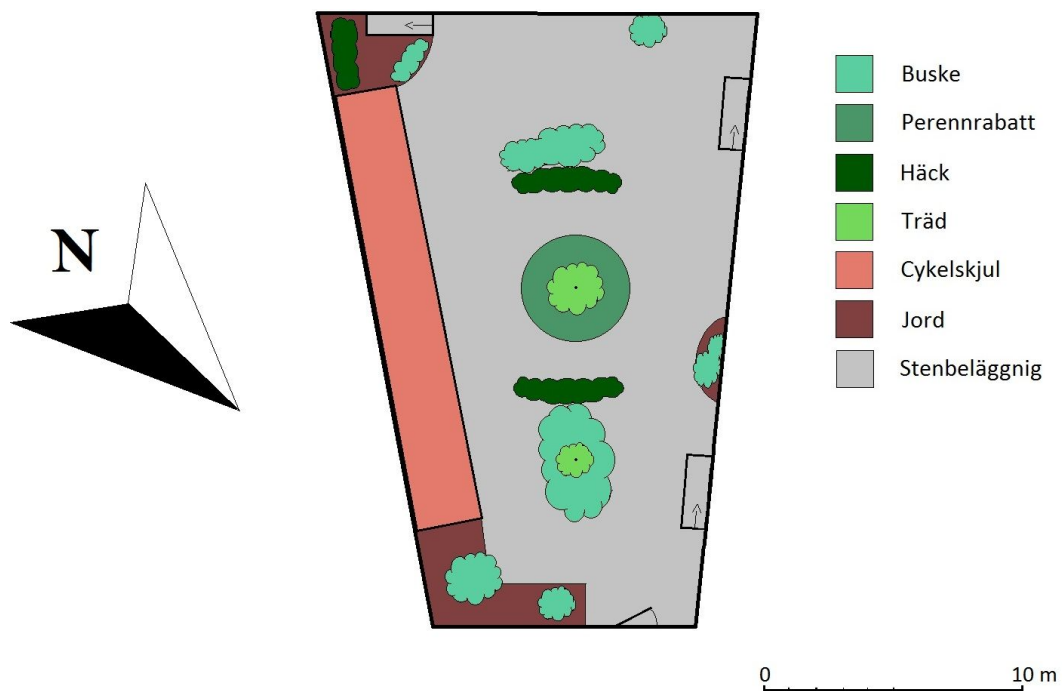
Grönska förser oss människor med olika ekosystemtjänster. En av faktorerna som har en negativ inverkan på människors hälsa som bor i urban miljö är luftburna partiklar (Andersson, 2008). Enligt en skrift från Boverket (2007) spelar den bostadsnära grönskan med sina biologiska system bland annat en stor roll för omhändertagandet av dessa. Detta då växter är beroende av exempelvis koldioxid för att leva vilket ofta är högt förekommande i stadsmiljö. Vidare förser grönskan oss människor med syre. Förutom att den förbättrar luftkvaliteten och det lokala klimatet har den även en avgörande betydelse för hantering av vatten. Växter hjälper bland annat till att ta hand om det lokala dagvattnet och skyddar reservoarer för dricksvatten. Växter har även förmågan att sänka temperaturen i det lokala klimatet. De ger skugga och silar vinden så att den minskar i kraft. Grönskan är även viktig i staden då den gynnar den biologiska mångfalden som bland annat är en viktig del för upplevelsen och förståelsen av naturen (Boverket, 2007).

4. Presentation och analys av fyra bostadsgårdar i Malmö som undersökts

4.1 Brf Västmanland

Beskrivning

Brf Västmanland är en förening med 20 lägenheter, belägen i södra Sofielund, Malmö. Närmsta park, Pildammsparken, ligger på ca 10 minuters gångavstånd. Intill gårdens sydvästra och nordvästra sida står föreningens relativt höga byggnader vilket gör att det största ljusinsläppet kommer från gårdens sydöstra sida.

Figur 1. Ritning: Vilma Osberg, 2017.

Analys

Figur 2. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Denna bostadsgård upplevs av mig som relativt grå och stel med stor andel hårdgjord yta. När jag kommer in på gården känner jag att jag inte riktigt vet var jag ska ta vägen då den upplevs som ganska rörig (figur 2).

Figur 3 (t.v.) & 4 (t.h.). Foton: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Växtmaterialet som är planterat upplevs osammanhängande och gården känns ej planerad för att vistas i och njutas av. Det finns exempelvis ingen yta som inbjuder till att sitta eller ligga på för att läsa en bok, leka eller dylikt (figur 3 & 4).

Figur 5. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Synliga sopkärl bidrar också till att gården upplevs mindre tilltalande (figur 5).

Figur 6. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Det gröna som finns på gården känns utplacerat utan direkt tanke om vilken funktion det ska fylla och det finns ingen behaglig struktur växterna emellan. De två stycken cirka två meter höga ligusterhäckar som finns en bit in på gården är möjligtvis ditplacerade som insynsskydd men det enda de skyddar mot insyn är trädet omringat av lägre växter som står i centrum av gården (figur 6).

Figur 7. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

En annan sak jag upplever som negativ är hur öppet det är för insyn då det ut mot gatan står ett genomsiktligt stängsel utan någon typ av skydd mot insyn (figur 7).

Denna gård lever enligt mig inte upp särskilt bra till Kaplan & Kaplans (1998) kriterier om en tillfredsställande bostadsgård. Jag upplever det inte som att jag kommer till en plats där det finns möjlighet till avkoppling från vardagens stress utan det känns mest grått och osammanhängande. De höga buskar/häckar som står mitt på gården minskar känslan av att vara i ett rum av rymd och frihet. Detta gör att platsen inte känns särskilt stimulerande vilket Kaplan & Kaplan beskriver som viktigt. Det känns inte som att önskan om att kunna sitta och läsa eller leka på gården hade kunnat uppfyllas på denna gård med dagens utséende.

4.2 Brf Citymunken

Beskrivning

Brf Citymunken är en förening med 24 lägenheter, belägen intill Triangeln, Malmö. Närmsta park, Magistratsparken, ligger på ca 2 minuters gångavstånd. Intill gårdens sydvästra och sydöstra sida står föreningens relativt höga byggnader vilket gör att det största ljusinsläppet kommer från gårdens nordvästra och nordöstra sida.

Figur 8. Ritning: Vilma Osberg, 2017.

Analys

Figur 9. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Denna bostadsgård upplevs av mig som grå och stel och oinbjudande till vistelse. Den upplevs i princip som övergiven vilket jag anser oattraktivt.

Figur 10. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

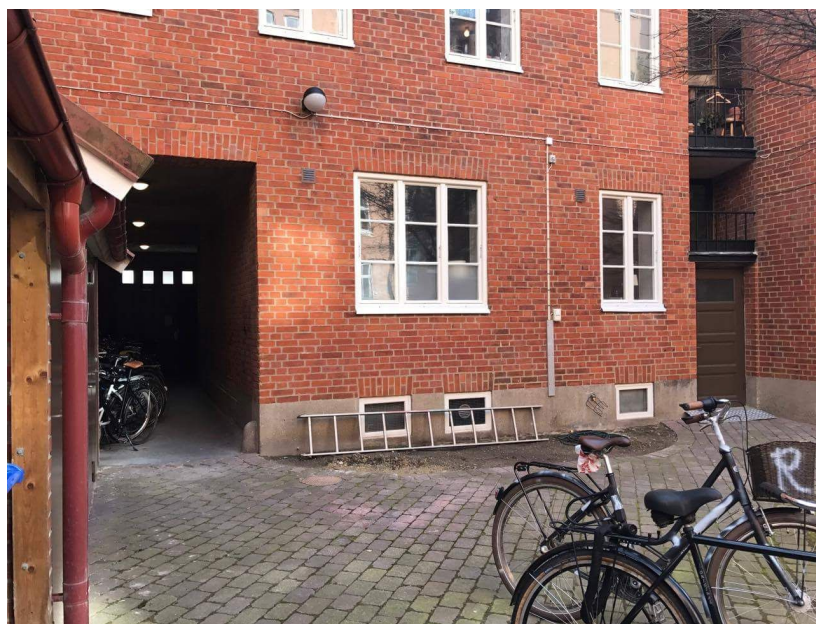
Det enda gröna som finns på denna gård är tre träd, varav två med växande murgröna på, och de gräs-/mossytor som finns, som förvisso hade kunnat användas till att sitta eller leka på (figur 10). Viljan att göra detta förminskas dock radikalt av att

det inte finns något annat växtmaterial som gör gården tilltalande och uppmuntrar till vistelse.

Figur 11. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Den gråa, kala mur som står i ena änden av gården upplever jag som högt bidragande till gårdens stela uttryck (figur 11).

Figur 12. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Ytor längs med husväggar och murar står helt tomma på växter. Här är enbart bar jord synlig vilket jag tycker bidrar till gårdens trista uttryck (figur 12).

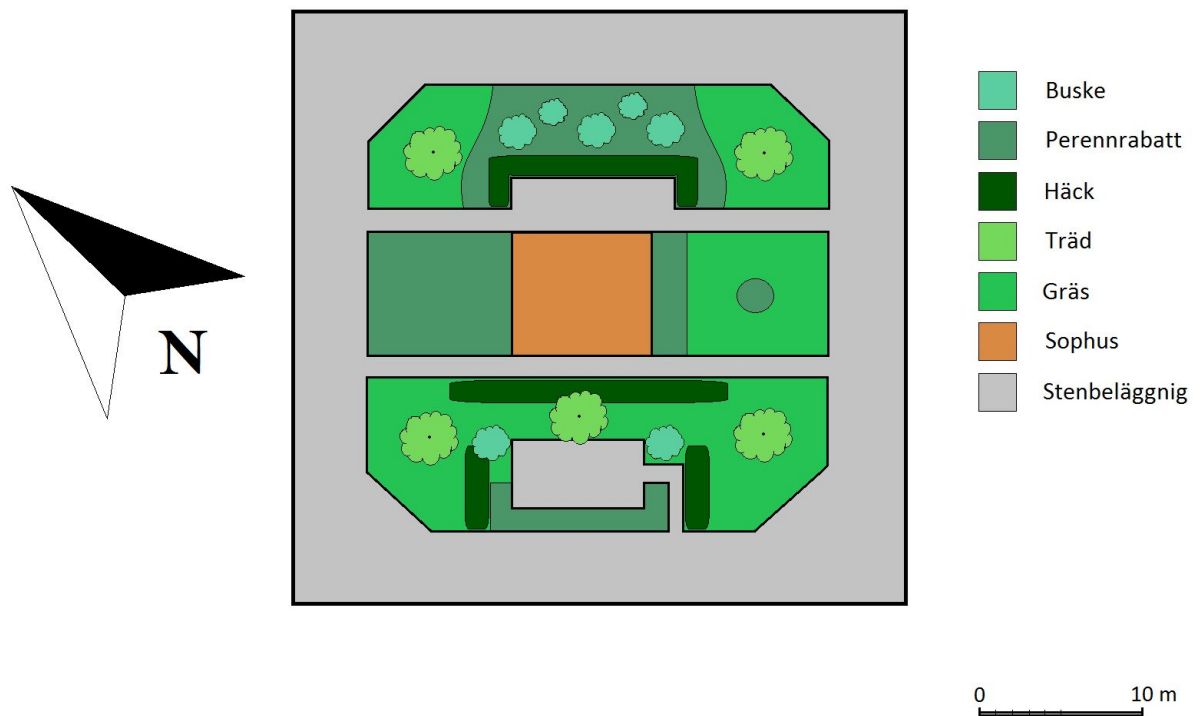
Denna gård lever enligt mig inte upp särskilt bra till Kaplan & Kaplans (1998) kriterier om en tillfredsställande bostadsgård. Känslan av en plats där det finns möjlighet till avkoppling från vardagens stress saknas då det är mest grått och jordigt på gården. Potentialen till att kunna bli en avstressande plats finns dock, då det finns färdiga ytor till att kunna anlägga en vacker gräsmatta och plantera växter. Saknaden av detta gör dock att platsen inte känns särskilt stimulerande vilket Kaplan & Kaplan beskriver som viktigt. Rymden på gården finns då den känns öppen med fria ytor i mitten men det känns inte som att önskan om att kunna sitta och läsa eller leka i en trevlig miljö kan uppfyllas på denna gård med tanke på dess ostimulerande utséende.

4.3 Brf Ulrika

Beskrivning

Brf Ulrika är en förening med 87 lägenheter, belägen i Rörsjöstaden, Malmö.

Närmsta park, Rörsjöparken, ligger på ca 3 minuters gångavstånd. Intill gårdens alla sidor står föreningens relativt höga byggnad vilket gör att det största ljusinsläppet sker då solen står som högst på himlen.

Figur 13. Ritning: Vilma Osberg, 2017.

Analys

Figur 15. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Denna bostadsgård upplever jag som lockande till vistelse både för avkoppling och lek då stor andel av gården består av gröna ytor som bjuder in till detta (figur 15).

Figur 16 (t.v.) & 17 (t.h.). Foton: Vilma Osberg, 1 april 2017.

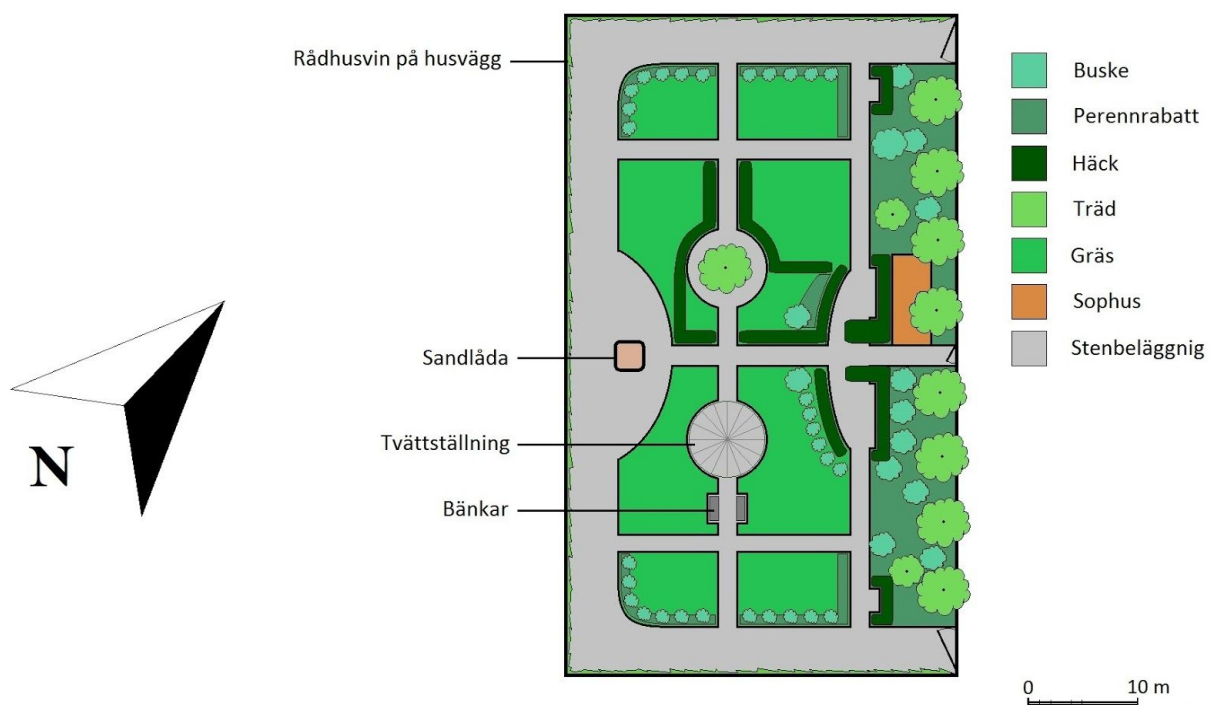
Det finns mycket grönska och det är mjuka övergångar mellan de olika växtmaterial som finns vilket ger ett behagligt intryck av gården (figur 16 & 17). Det är variation i växtmaterialet och växterna går väldigt bra ihop med varandra och ger varierad blomning och grönska under stor utsträckning av året. Detta gör att upplevelsen av gården är mycket tilltalande under större delen av året.

Denna gård lever enligt mig upp bra till Kaplan & Kaplans (1998) kriterier om en tillfredsställande bostadsgård. Känslan av "en annan värld" där det finns möjlighet till avkoppling från vardagens stress finns då det finns gröna ytor att sitta på och mycket vacker grönska som ger behagliga sinnesintryck. Det finns som sagt fria gröna ytor vilket ger gården en känsla av rymd och frihet och möjlighet till vistelse/behov av olika slag.

4.4 Bf Håkan

Beskrivning

Bf Håkan är en förening med 87 lägenheter, belägen i Slussen, Malmö. Närmsta park, Rörsjöparken, ligger på ca 5 minuters gångavstånd. Intill gårdens nordvästra, nordöstra och sydöstra sida står föreningens relativt höga byggnad vilket gör att det största ljusinsläppet kommer från gårdens sydvästra sida.

Figur 18. Ritning: Vilma Osberg, 2017.

Analys

Denna bostadsgård upplever jag som mycket tilltalande och välkomnande med all dess grönska.

Figur 19 (t.v.) & 20 (t.h.). Foton: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Det finns gröna ytor som bjuder in till både lek och lugnare aktiviteter (figur 19 & 20).

Figur 21. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Precis som på bostadsgård 3 är här fina övergångar mellan de olika växtmaterial som finns vilket ger ett behagligt intryck av gården (figur 21). Det är variation i det växtmaterial som finns och växterna går väldigt bra ihop med varandra och ger varierad blomning och grönska under stor utsträckning av året. Detta gör att upplevelsen av gården är mycket tilltalande under större delen av året. Högt växtmaterial som höga träd och buskar är placerat i utkanten av gården på den kant som har ett staket och gränsar till en väg. Placeringen av det höga växtmaterialet gör att tråkiga husfasader och trafik, framförallt vid blomning, skärmas bort från gården vilket bidrar till en mer tilltalande plats att vistas på.

Figur 22. Foto: Vilma Osberg, 1 april 2017.

Längs med hela bostadshusets vägg växer det vildvin till en höjd av ca fyra meter (figur 22). När bladen blommar på det klättrande vildvinet bidrar det tillsammans med övrig grönska ett fantastiskt behagligt intryck av gården.

Denna gård lever enligt mig upp bra till Kaplan & Kaplans (1998) kriterier om en tillfredsställande bostadsgård. Känslan av "en annan värld" där det finns möjlighet till avkoppling från vardagens stress finns då det finns gröna ytor att sitta på och mycket vacker grönska som ger behagliga sinnesintryck. Det finns som sagt fria gröna ytor vilket ger gården en känsla av rymd och frihet och möjlighet till vistelse/behov av olika slag.

4.5 Analysresultat

Mina analyser av de fyra bostadsgårdarna kopplade till Kaplans teorier visar att bostadsgård 1 och 2 saknar kriterier för en tillfredsställande gård och upplevs av mig som icke särskilt vackra, grönskande eller inbjudande. Tvärtom upplevs bostadsgård 3 och 4 av mig som vackra, grönskande och inbjudande och stämmer bra överens med Kaplans kriterier om en tillfredsställande bostadsgård.

Vidare i nästa del, resultatdelen, presenteras de boendes uppfattningar av de fyra bostadsgårdarna och hur de stämmer överens med eller skiljer sig ifrån mina uppfattningar.

5. Resultat

5.1 Bostadsgård 1 - Brf Västmanland

Denna gård upplever jag som grå, tråkig och inte särskilt inbjudande, med få och osammanhängande växter och brist på plats för aktiviteter eller avkoppling. Mina upplevelser stämmer inte så bra överens med Kaplan & Kaplans 4 kriterier om en tillfredsställande bostadsgård.

5.1.1 Sammanställning enkätsvar

Antal svarande: 6 personer.

Kryssfrågor - Svaren från enkäten visar att majoriteten (5 personer) av de deltagande i undersökningen upplever sin bostadsgård som "inte särskilt tilltalande" och resterande 1 person upplever den som "ganska tilltalande" samtidigt som alla 6 deltagare anser det vara viktigt med en tilltalande bostadsgård varav hälften av dessa anser det vara "mycket viktigt". 5 av de deltagande svarade att de aldrig nyttjar sin gård och 1 person använder den 1-2 dagar/vecka. Hälften av deltagarna svarade att de blir på sämre humör/tankar när de passerar gården och andra hälften svarade att det inte är något de tänker på. Alla deltagare svarade att en grönskande bostadsgård gör gården mer tilltalande och ökar viljan att nyttja den än en icke grönskande bostadsgård.

Öppna frågor - På frågan vad de boende tycker om med sin innergård svarade 5 personer att de för tillfället inte tycker om någonting med gården och 1 person svarade att hen tycker det är välskött. På frågan vad de boende saknar på sin innergård svarade 5 personer att de saknar sittytta, 2 personer saknar användbarhet, 1 person saknar gräsmatta, 2 personer saknar mer varierande växter/grönska och två personer saknar en trevligare miljö. (För sammanställning av kryssfrågor & öppna frågor i tabellform se bilaga 2.1 & 2.2).

5.1.2 Intervju

En kvinna, 26 år, anser att gården inte används särskilt flitigt. Detta menar hon beror på att så som gården idag är utformad gör det svårt att använda den till annat än att förvara cyklar och slänga sopor. Enligt henne är brist på plats att vistas, framförallt sitta, ett stort problem. Även växterna på gården är ett problem då hon inte tycker att de är speciellt tilltalande då de är ganska övervuxna. Hon tycker att de borde ses till och skötas bättre för att ge gården ett mer tilltalande och välkomnande uttryck. Ett problem hon tar upp med gården är att den står i skugga under lång tid av dagen vilket gör att det inte blir naturligt att vilja befinna sig där, men hon anser ändå att en grönskande och trevlig gård hade gjort mycket för hennes välbefinnande. Detta menar hon för att gården är något de boende ser ut på från sitt fönster och något som passeras dagligen. Hon säger även att en inbjudande och trevlig gård får en att bli gladare när man kommer hem och att en gård som inte är trivsamt utnyttjas mindre. Med inbjudande menar hon en gård med mer växter än idag som på ett sätt får gården att se fin och trivsamt ut. Så en gård med trevlig grönska hade betytt ganska mycket. Idag framkallar gården inte så mycket känslor hos henne, åtminstone inga positiva. Det är ingen plats hon söker sig till för att varva ner eller vistas på vid fint väder, då går hon hellre till någon park. Hon anser dock att en mer välskött och trivsamt gård hade ökat viljan att vara "hemma". Hon beskriver att de enda känslor som uppstår när hon passerar gården idag är frustration och irritation över att den inte sköts bättre. (För intervjuer se bilaga 3.1).

5.1.3 Sammanfattning

Mina uppfattningar av gården stämmer bra överens med de boendes uppfattningar då enkät- och intervju svaren visar att gården inte är speciellt uppskattad idag och att den inte används särskilt flitigt. De boende tycker precis som jag att det är viktigt med en trevlig bostadsgård och att grönska är en stor bidragande faktor till användningen av gården och för att den ska upplevas som tillfredsställande. Jag och de boende har liknande åsikter vad gäller grönska och plats för vistelse som

exempelvis att det saknas en gräsmatta och trevligare miljö med mer och varierande växter.

5.2 Bostadsgård 2 - Brf Citymunken

Denna gård upplever jag som grå, stel och inte särskilt inbjudande, med väldigt få växter. Det finns ytor att vistas på, men dessa är mest täckta med mossor och det finns inget trevligt på gården, exempelvis grönska, som stimulerar eller bjuder in till vistelse. Mina upplevelser stämmer inte så bra överens med Kaplan & Kaplans 4 kriterier om en tillfredsställande bostadsgård.

5.2.1 Sammanställning enkätsvar

Antal svarande: 8 personer.

Kryssfrågor - Svaren från enkäten visar att majoriteten (6 personer) av de deltagande i undersökningen upplever sin bostadsgård som "inte särskilt tilltalande", 1 person upplever den som "ganska tilltalande" och 1 person som "tilltalande" samtidigt som alla deltagare anser det vara viktigt med en tilltalande bostadsgård varav 3 personer av dessa anser det vara "mycket viktigt". 2 av de deltagande svarade att de aldrig nyttjar sin gård, 1 person nyttjar den "någon gång per år", 2 personer "någon gång i månaden", 2 personer 1-2 dagar/vecka och 1 person 3-4 dagar/vecka. 3 av deltagarna svarade att de blir på sämre humör/tänkar när de passerar gården och resterande 5 svarade att det inte är något de tänker på. Alla deltagare svarade att en grönskande bostadsgård gör gården mer tilltalande och ökar viljan att nyttja den än en icke grönskande bostadsgård.

Öppna frågor - På frågan vad de boende tycker om med sin innergård svarade 7 personer att de för tillfället inte tycker om någonting med gården och 1 person svarade att hen tycker om formen och murarna. På frågan vad de boende saknar på sin innergård svarade 4 personer att de saknar sittyta, 1 person saknar kryddland, 2 personer saknar gräsmatta, 5 personer saknar mer varierande växter/grönska, 1

person saknar grönska på mur och 4 personer saknar en trevligare miljö. (För sammanställning av kryssfrågor & öppna frågor i tabellform se bilaga 2.1 & 2.3).

5.2.2 Intervju

En kvinna, 27 år, säger att gården används max 1-2 gånger i månaden av någon, enbart under sommarmånaderna, och då till grillning. Hon säger att för tillfället "finns bara gården där" och hon själv och de flesta andra använder enligt henne inte den till något annat än att slänga sopor. Detta för att hon inte anser den vara mysig och för att det är brist på soltimmar. Hon nämner att gräset är fullt av mossor och att det inte finns några blommor vilket gör gården tråkig. Hon menar att om gården hade varit i ordning och grönskande hade hon gärna använt den, men för tillfället finns det ingen anledning att vistas där, då går hon hellre till någon park. (För intervjuer se bilaga 3.2).

5.2.3 Sammanfattning

Mina uppfattningar av gården stämmer bra överens med de boendes uppfattningar då enkät- och intervju svaren visar att gården inte är speciellt uppskattad idag och att den inte används särskilt flitigt. De boende tycker precis som jag att det är viktigt med en trevlig bostadsgård och att grönska är en stor bidragande faktor till användningen av gården och för att den ska upplevas som tillfredsställande. Jag och de boende har liknande åsikter vad gäller saknad av en trevlig miljö och att gården behöver mer och varierande växter och en trevligare gräsmatta att vistas på än den som finns idag som är full av mossor.

5.3 Bostadsgård 3 - Brf Ulrika

Denna gård upplever jag som inbjudande, med flera vackra växter i trevliga kombinationer som ger ett fint intryck av gården. Det finns gröna ytor att vistas på vilket ger gården rymd och bjuder in till vistelse. Mina upplevelser stämmer bra överens med Kaplan & Kaplans 4 kriterier om en tillfredsställande bostadsgård.

5.3.1 Sammanställning enkätsvar

Antal svarande: 36 personer.

Kryssfrågor - Svaren från enkäten visar att 9 av de deltagande i undersökningen upplever sin bostadsgård som "mycket tilltalande", 17 personer upplever den som "tilltalande", 9 personer "ganska tilltalande" och 1 person "inte särskilt tilltalande". Alla 36 deltagare anser det vara viktigt med en tilltalande bostadsgård varav 21 av dessa anser det vara "mycket viktigt". 5 av de deltagande svarade att de nyttjar sin gård "någon gång per år", 10 personer "någon gång i månaden", 11 personer "1-2 dagar/vecka", 4 personer "3-4 dagar/vecka" och 6 personer "i princip varje dag". 2 av deltagarna svarade att de blir på sämre humör/tankar när de passerar gården, 26 personer blir glada/uppgiggade och resterande 8 personer svarade att det inte är något de tänker på. Alla deltagare svarade att en grönskande bostadsgård gör gården mer tilltalande och ökar viljan att nyttja den än en icke grönskande bostadsgård.

Öppna frågor - På frågan vad de boende tycker om med sin innergård svarade 20 personer att de tycker om att det finns sociala ytor med möjlighet till rekreation (gräsmatta, sittytter), 2 personer att gården är inbjudande, 4 personer att det finns möjlighet till avskildhet, 10 personer att det finns varierande grönska/lummighet, 15 personer tycker om grönskan, 2 personer att det är en vacker utsikt, 3 personer att det är välskött, 3 personer att det är en oaskänsla/trädgårdskänsla och 1 person svarade att hen tycker om att det finns örter. På frågan vad de boende saknar på sin innergård svarade 16 personer att de inte saknar någonting, 3 personer saknar

avskildhet, 2 personer saknar mysigare sittområden, 2 personer saknar mer lummighet bland grönskan, 7 personer saknar mer grönska, 1 person saknar struktur, 5 personer saknar bär/fruktodling och 4 personer saknar fler blommor.

De två personer som svarade att de "blir på sämre humör/tankar" när de vistas i bostadsgården svarade även båda att det är "mycket viktigt" med en tilltalande bostadsgård och att "en grönskande bostadsgård är mer tilltalande och ökar viljan att nyttja gården än en icke grönskande bostadsgård". En av dem svarade att gården "inte var särskilt tilltalande" och nyttjar gården "någon gång per år" och skrev "Jag saknar struktur, planering, att gården görs till en mysigare, trevlig och välkomnande plats med mer växter." och "Jag tycker om växterna och det gröna som vår förra vaktmästare/trädgårdsmästare skötte så fint. Nu är det på väg utför." Den andra svarade att gården är "ganska tilltalande" och nyttjar gården "någon gång per månad" och skrev "Sopstationen drar ned men den måste ju finnas någonstans. Nedgrävda tunnor utanför gården istället? Fast inte under "mitt fönster" och så tänker alla." och "Planteringarna och träden är fina även om förbättringspotential finns. Det är trevligt med örter som de boende får plocka." (För sammanställning av kryssfrågor & öppna frågor i tabellform se bilaga 2.1 & 2.4).

5.3.2 Intervju

En kvinna, 37 år, anser att gården används väldigt flitigt, framförallt under varma dagar då många sitter eller ligger på gräset och barn ofta är ute och leker. Hon säger att det även är många som grillar, framförallt under de varmaste månaderna av året. Hon själv använder gården så mycket hon kan. Hon pillar gärna i rabatter och gillar att se till så att gården ser snygg och trevlig ut. Hon läser eller äter gärna på gården och njuter av utsikten. Hon tycker gården är väldigt fin med all grönska, framförallt variationen av den är trevligt då det finns både träd, buskar och perenner blandat som gör gården levande. Hon säger att hon mår bra av att vistas på gården, att det är skönt att kunna gå ut och rensa tankarna och att det absolut och framförallt är grönskan som bidrar till att gården är vacker och att man vill vistas där. Hon tycker det känns lite som en "oas" i staden och att gården är en trevlig miljö att träffa på grannarna och vistas själv i eller med familj och vänner. (För intervjuer se bilaga 3.3).

5.3.3 Sammanfattning

Mina uppfattningar av gården stämmer bra överens med de boendes uppfattningar då enkät- och intervjustvaren visar att gården är uppskattad idag och att den används flitigt. De boende tycker precis som jag att det är viktigt med en trevlig bostadsgård och att grönska är en stor bidragande faktor till användningen av gården och för att den ska upplevas som tillfredsställande. Jag och de boende har liknande åsikter vad gäller grönskan som finns på gården då de precis som jag tycker att den är vacker och varierande och fyller en tillfredsställande funktion för upplevelsen av gården och att gräsytorerna är bra för rekreation. I svaren på vad de boende saknar nämner 2 personer att de saknar mer lummighet bland grönskan och 7 personer att de saknar mer grönska.

5.4 Bostadsgård 4 - Bf Håkan

Denna gård upplever jag som inbjudande, med många vackra växter i trevliga kombinationer som ger ett stiligt intryck av gården. Det finns gröna ytor att vistas på vilket ger gården rymd och bjuder in till vistelse. Mina upplevelser av denna gård stämmer bra överens med Kaplan & Kaplans 4 kriterier om en tillfredsställande bostadsgård.

5.4.1 Sammanställning enkätsvar

Antal svarande: 32 personer.

Kryssfrågor - Svaren från enkäten visar att 26 av de deltagande i undersökningen upplever sin bostadsgård som "mycket tilltalande", 5 personer "tilltalande" och 1 person "inte särskilt tilltalande". 31 personer anser det vara viktigt med en tilltalande bostadsgård varav 23 av dessa anser det vara "mycket viktigt" och resterande 1 person "bryr sig inte om hur bostadsgården ser ut". 1 av de deltagande svarade att de aldrig nyttjar sin gård, 1 person "någon gång per år", 4 personer "någon gång i månaden", 15 personer "1-2 dagar/vecka", 8 personer "3-4 dagar/vecka" och 3 personer "i princip varje dag". 1 av deltagarna svarade att de blir på sämre humör/tankar när de passerar gården, 28 personer blir glada/uppiggade och resterande 3 svarade att det inte är något de tänker på. 31 personer svarade att en grönskande bostadsgård gör gården mer tilltalande och ökar viljan att nyttja den än en icke grönskande bostadsgård och 1 person svarade att grönska inte gör bostadsgården mer tilltalande.

Öppna frågor - På frågan vad de boende tycker om med sin innergård svarade 18 personer att de tycker om att det finns sociala ytor med möjlighet till rekreation (gräsmatta, sitttytor), 6 personer att gården är inbjudande/välkomnande, 4 personer att det finns möjlighet till avskildhet, 13 personer att det finns varierande grönska/lummighet, 19 personer tycker om grönskan, 7 personer att det är välskött, 2 personer att det är en oaskänsla/trädgårdskänsla mitt i stan, 3 personer att det är

hemtrevligt och 1 person att gården är anpassad för alla åldrar. På frågan vad de boende saknar på sin innergård svarade 25 personer att de inte saknar någonting, 1 person saknar insynsskydd, 1 person saknar avskildhet, 2 personer saknar sittplats med lä, 1 person saknar ett fågelnäste, 1 person saknar ett lusthus och 1 person saknar en rökruta.

Den person som svarade "jag blir på sämre humör/tankar" när den vistas i bostadsgården svarade att bostadsgården är "inte särskilt tilltalande", att "jag bryr mig inte om hur bostadsgården ser ut", att "grönska gör bostadsgården mindre tilltalande", att hen nyttjar gården "någon gång per år" och att hen saknar en rökruta på gården. (För sammanställning av kryssfrågor & öppna frågor i tabellform se bilaga 2.1 & 2.5).

5.4.2 Intervjuer

En kvinna, 52 år, anser att gården används flitigt, framförallt av barnfamiljer som vistas på gården året om. Hon säger att vid fint väder är det många som grillar och solar och framförallt varma dagar är det många som är ute på gården. Hon själv använder gården ofta för att rensa i rabatter, hänga tvätt eller sola. Hon tycker grönskan är väldigt vacker och tilltalande då det enligt henne finns vackra häckar och perennrabatter. Hon tycker även om odlingarna i pallkragar på gården och säger att gården är välordnad och vacker. Hon säger även att grönskan ger lugn och ro och bidrar till avkoppling vilket bjuder in till att vara ute. Hon upplever gården som en plats som ger en känsla av lugn och stillhet, som en oas i centrala Malmö. Hon tycker även att gården bidrar till en känsla av en gammal trädgård och något som är avstressande är att kunna vara ute ibland och påta i rabatterna. Hon tycker det är fint att kunna vara ute i en vacker miljö.

En man, 24 år, bor sitt första år i föreningen men anser att det för tillfället är väldigt många som solar i vårsolen och en hel del har även grillat. Han säger att han tror att det är många som kommer sitta ute och äta när det blir tillräckligt varmt. Han tycker själv att gården är trivsamt och att det är trevligt att exempelvis sitta ute och dricka kaffe. Han anser gården vara väldigt tilltalande och fint estetiskt utformad med väldigt mycket växter och grönska vilket han själv uppskattar. Vidare anser han att grönskan på gården är en stor bidragande faktor till trivselkänsla och att de många olika sorters växter bidrar till samtalsämnen med grannar. Han tycker även grönskan spelar en stor roll för välbefindandet då han själv verkligen uppskattar den och tycker det är fantastiskt att börja dagen med att passera genom gården. Han säger att han känner sig hemma, lugn och privilegierad då han vistas på gården. Han tycker gården bidrar till fantastiska sociala möten och ger en gemenskap i föreningen då det är något de boende tar hand om tillsammans.

En kvinna, 67 år, säger att det är väldigt aktivt på gården av personer i alla åldrar. Barnen leker och folk sitter ute och grillar och läser. Hon säger att det är en fantastisk innergård för vistelse. Hon själv använder inte gården supermycket men hon rensar lite i rabatter och gillar mycket att sitta ute och läsa. Hon dukar gärna upp ute vid gästbesök men hon säger att bara vetskapen om att man kan gå ut på en fin gård tycker hon betyder mycket. Hon tycker gården är tilltalande, att den har en fin parkbetoning och att det finns mycket vackra växter. Hon säger att tyvärr har viss växtlighet tillåtit att försvinna men växterna gör absolut gården trevligare och ökar användandet av den. När exempelvis syrenerna blommar säger hon att "man blir alldeles lyrisk!". Hon tycker även att grönskan, framförallt ut mot vägen, fyller en bra funktion för att utestänga biltrafik och ta hand om luftföroreningar. Hon tycker det är fantastiskt att mitt i den ständigt förtätade staden kunna ha en trevlig innergård som ger möjligheten att bara sitta ute och läsa en bok i trevlig miljö. Hon beskriver det som lite lyxigt och väldigt härligt. (För intervjuer se bilaga 3.4).

5.4.3 Sammanfattning

Mina uppfattningar av gården stämmer bra överens med de boendes uppfattningar då enkät- och intervjustvaren visar att gården är uppskattad idag och att den används flitigt. De boende tycker precis som jag att det är viktigt med en trevlig bostadsgård och att grönska är en stor bidragande faktor till användningen av gården och för att den ska upplevas som tillfredsställande. Jag och de boende har liknande åsikter vad gäller grönskan som finns på gården då de precis som jag tycker att den är vacker och varierande och fyller en tillfredsställande funktion för upplevelsen av gården och att gräsytorerna är bra för rekreation.

5.5 Sammanfattande resultat

Resultaten från enkätundersökningen visar att majoriteten av alla deltagare anser det vara viktigt med en tilltalande bostadsgård bestående av mycket grönska kontra en mindre grönskande gård. Skillnad i svaren beroende på vilken ålder de svarande hade var inte betydande, utan svaren var väldigt lika vilket visar att gården i genomsnitt är viktig för lägenhetsboende i alla åldrar bland de svarande. (Se kolumner "Ålder xx" i bilaga 2.1).

Precis som i enkäten visar intervjuerna med fördjupade svar att en innergård med mycket grönska uppskattas och används flitigt av de boende då den upplevs som inbjudande och användbar för olika ändamål, i jämförelse med en mindre grönskande innergård som de boende knappt använder för annat än cykelparkering och sophantering. Mina egna uppfattningar av gårdarna med utgång ifrån Kaplan & Kaplans kriterier stämmer väl överens med de boendes uppfattningar på alla fyra gårdar.

6. Diskussion och slutsats

Genom litteraturstudien kom jag fram till att grönskande miljöer påverkar oss människor positivt genom att verka restorativt. Flera studier på vuxna människor visar att vistelse i eller utsikt över grönskande miljöer bidrar till betydligt godare återhämtning och bättre koncentrationsförmåga än återhämtning i stadsmiljö och instängda miljöer efter stress. Grönskande miljöer spelar även en stor roll för barns trygghet och uppväxt då den bidrar med viktiga miljöer för deras lek och utveckling (Boverket 2007; Kristensson, 2007). Detta betyder att grönskande miljöer är av betydande roll för människor i alla åldrar.

Resultaten av enkätundersökningen och intervjuerna visar att de bostadsgårdar med mycket, varierad och vacker grönska används flitigare än de bostadsgårdar med mindre och ostrukturerad grönska vilket betyder att lägenhetsboende uppfattar en bostadsgård med mycket och varierad grönska som mer tilltalande och användbar kontra en stelare och mindre grönskande bostadsgård. Detta betyder att grönska är av betydelse för oss människor och att grönskande miljöer uppfattas som vackra och tillfredsställande jämfört med mindre grönskande miljöer som uppfattas som tråkiga och oinspirerande. Att bostadsgård 1 och 2 inte används flitigt måste alltså betyda att det saknas något på gården som gör den attraktiv för de boende och på så vis gör att de inte vill vistas där. Med hjälp av undersökningarna har jag således kommit fram till att det saknas grönska av olika slag på gård 1 och 2 som ger gården ett tillfredsställande uttryck. Eftersom de undersökningar jag gjort visar de boendes positiva reaktion till en grönskande, tilltalande innergård jämfört med det motsatta, stärker det vikten av en sådan gård.

I mina analyser av gårdarna har jag utgått ifrån Kaplan & Kaplans (1998) kriterier vilket vinklar analyserna på ett visst sätt. Även mina personliga tolkningar av de fyra kriterierna har en betydande roll för resultatet av analyserna. Hade jag använt mig av någon annan metod eller andra kriterier hade analysresultaten kunnat bli annorlunda. Däremot stämmer mina analyser bra överens med de boendes svar i enkäten och intervjuerna. Dessutom anser jag själv att Kaplans kriterier stämmer väldigt bra överens med min syn av en tillfredsställande gård. Detta visar att paret Kaplans kriterier i detta fall var en väldigt bra och verklighetstrogen metod att använda sig av.

Skapandet av enkäten för undersökningen var ett av de första momenten som gjordes i arbetets process vilket gjorde att den kunde skickas ut i ett tidigt skede. Detta gjorde att enkätsvaren samlades in relativt fort vilket var positivt och underlättade för kommande processer i arbetet. Det gav ett lugn för resterande tid av arbetet att tidigt veta att svarsmaterial fanns till hands. Det negativa med att skicka ut enkäten så pass tidigt under arbetets gång gjorde att frågornas formulering inte gick att ändra under tiden som arbetet fortskred. Exempelvis fann jag Kaplan och Kaplans 4 kriterier om en tillfredsställande bostadsgård efter att enkäten skickats ut och besvarats. Detta gjorde att frågorna inte kunde formuleras med dessa kriterier i åtanke, vilket jag i efterhand anser hade varit bra.

Enkäten är utformad på ett sådant vis att de svarande fick på de flesta frågor välja ett av 3-6 färdiga svarsalternativ vilket kan göra att svaren vinklas på ett sätt eftersom det är skaparen av enkäten som valt de olika svarsalternativen. Hade varje fråga gett möjlighet till öppet svar hade svaren kunnat bli annorlunda och kanske mer personliga. Dock hade det även kunnat leda till otydliga svar som varit svåra att sammanställa.

Intervjufrågorna är baserade på de frågor som finns i enkäten för att underlätta för de personer som deltog i intervjuerna då de redan hade en inblick i ämnet efter att de svarat på enkäten. Detta gjorde att resultaten av enkätsvaren kunde tolkas och utvecklas på ett bra sätt. Åter igen är inte intervjufrågorna baserade på paret Kaplans kriterier om en tillfredsställande bostadsgård vilket jag i efterhand anser hade varit

bra. Detta för att tydligare kunna jämföra de boendes svar med mina personliga analyser av gårdarna.

En del av de personer som deltog i intervjuerna hade jag en personlig relation till sedan tidigare vilket kan ha påverkat resultatet både negativt och positivt. Det negativa anser jag kan vara att de exempelvis ger extrema svar vilket betyder att de överdriver svaren på ett sätt som de tror att jag vill att de ska svara. Det positiva kan vara att de är mer noggranna i sina svar då de gärna vill hjälpa någon de känner.

Tabellen (bilaga 2.1) med sammanställning av de öppna frågorna från enkäten visar vad personer nämnt. Detta betyder att det kan finnas punkter som flera av de andra håller med om men som de inte själva nämnt eller tänkt på vid tillfället då de svarade på enkäten. Detta betyder att svaren kan vara missvisande, att viss information saknas, men detta faktum kan inte säkerställas.

En av deltagarna i undersökningen på Brf Citymunken nämnde att de nästa år skulle utföra en renovering av gården och då rusta upp den och göra den mer trevlig. Det hade varit intressant att följa upp arbetet och efter färdig renovering av denna gård och efter åtminstone ett års användande av den göra samma undersökning som utförts i denna uppsats och sedan jämföra svaren undersökningarna emellan. Även kontaktpersonen i Brf Ulrika nämnde att en omgestaltning av deras bostadsgård ska ske under nästa år. Även där hade det varit intressant att undersöka skillnaderna i svaren före och efter omgestaltning.

De bostadsföreningar som i detta arbete undersökts har inga balkonger till sina lägenheter. Det hade varit intressant att jämföra användningen av gårdarna med användningen av gårdar där de boende har balkong och se vad det gör för skillnad för uppfattningen, betydelsen och användningen av gården.

I intervjudelen är det endast vuxna personer som deltagit. Hänsyn har inte tagits till om de har någon form av funktionsnedsättning eller andra hinder som gör det svårt för dem att ta sig till grönområden längre ifrån bostadsgården. Som beskrivet i

litteraturdelen spelar bostadsgården en betydande roll för barn och personer med svårigheter att ta sig en längre bit på kort tid. För att få en bättre syn över hur människor i olika grupper uppfattar sin bostadsgård vore det intressant att även intervjua barn och människor med någon form av funktionsnedsättning och sedan jämföra svaren för de olika grupperna och se om det finns några betydande skillnader.

7. Källförteckning

Andersson, L. (2008) *Geografiska skillnader i psykisk hälsa - samband med socioekonomisk position*. Vol. 85, Nr 2.

Tillgänglig:

><http://socialmedicinsktidskrift.se/index.php/smt/article/view/149/179>< [2017-03-23]

Berglund, U. & Jergeby, U. (1998). *Stadsrum - människorum: att planera för livet mellan husen*.

Boverket (2016) *Rätt tätt – en idéskrift om förtätning av städer och orter*.

Tillgänglig:

><http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2016/ratt-tatt-en-ideskri-ft-omfortatning-av-stader-orter.pdf>< [2017-03-18]

Boverket (2012) *En urbaniserad värld*.

Tillgänglig:

><http://sverige2025.boverket.se/en-urbaniserad-varld.html>< [2017-03-13]

Boverket (2007) *Bostadsnära natur – inspiration och vägledning*.

Tillgänglig:

>http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2007/bostadsnara_natur.pdf< [2017-03-13]

Det nordiska projektet (2010). *Frisk i Naturen*.

Tillgänglig:

><http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/friluftsliv/Frisk%20i%20naturen%20Swedish%20version%202010.pdf>< [2017-03-24]

Grahn, P. & Stigsdotter, U. (2003). *Landscape planning and stress. Urban forestry & urban greening*, vol 2.

Hartig, Mang & Evans. (1991). *Restorative Effects of Natural Environmental Experiences. Environment and Behavior*, vol 23.

Kaplan, R. & S. (1989). *The Experience of Nature – a psychological perspective*.

Kaplan, R. & S. (1998). *With people in mind – design and management of everyday nature*.

Kristensson, E. (2007). Bostadsgården – vardagsrum, lekplats, mötesplats & utsikt. Tillgänglig:

>http://www.formas.se/PageFiles/3776/Bostadsgarden_1_40.pdf< [2017-04-09]

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Malmö stad (2017). *Befolkning per stadsområde, stadsdel, delområde 2007-2016 & Detaljerad befolkningsprognos 2016-2026*.

Tillgänglig:

><http://malmo.se/Kommun--politik/Statistik/Befolkning.html>< [2017-05-04]

Naturvårdsverket (2006). *Naturen som kraftkälla*.

Tillgänglig:

><http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-8252-3.pdf?pid=3961>
< [2017-03-24]

Naturvårdsverket (2011). *Den nyttiga utevistelsen, forskningsperspektiv på naturkontakten för barns hälsa och naturengagemang*.

Tillgänglig:

><https://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/13216/Nyttiga%20utevistelsen.pdf?sequence=2&isAllowed=y>< [2017-03-24]

Ottosson, J. & Grahn, P. (2005). *A Comparison of Leisure Time Spent In a Garden with Leisure Time Spent Indoors: on Measures of Restoration in Residents in Geriatric Care. Landscape Research*, vol 30.

Plutchik, R. (1980). *Contrasting and categorization of emotions*.

Tillgänglig:

>https://en.wikipedia.org/wiki/Contrasting_and_categorization_of_emotions<
[2017-04-03]

Skogsstyrelsen (2009). *Naturens hälsobringande effekter*.

Tillgänglig:

><http://www.skogsstyrelsen.se/Projektwebbar/Halsa-over-grona-granser-/Halsobringande-effekter/>< [2017-03-24]

Svanström, S. (2015). *Urbanisering - från land till stad*.

Tillgänglig:

>http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Urbanisering--fran-land-till-stad/< [2017-03-24]

Viggosón, H. (2011). *Enkät som metod*.

Tillgänglig:

><http://www.mah.se/fakulteter-och-omraden/ls/Ar-student/ls-exarb-fore2011/Natresurser-till-examensarbetet/Natresurser-till-examensarbetet/Enkat-som-metod/>< [2017-03-22]

8. Bilagor

Bilaga 1.1

*Mail som skickats ut till de boende via
de fyra bostadsföreningarnas styrelse.*

Mail utformat av författaren.

Hej,

Vilma, studerande landskapsingenjör på SLU i Alnarp, bett oss hjälpa henne med en del av hennes examensarbete som handlar om vikten av en tilltalande bostadsgård och hur utformningen och mängden grönska påverkar upplevelsen och användandet av gården. Detta innebär att hon väldigt gärna vill att ni svarar på en enkät med några få enkla frågor angående hur ni upplever och påverkas av bostadsgården här i Bf xxx. Enkäten besvaras anonymt, endast ålder efterfrågas och endast Vilma har tillgång till svaren. Enkäten är elektronisk och för att ta del av den klickar ni på länken nedan. När ni besvarat frågorna klickar ni på "Skicka" längst ner i enkäten, sedan är ert bidrag till arbetet färdigt!

Vilma önskar svar så snart som möjligt då arbetet snart ska vara klart.

Länk till enkäten:
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Stort tack för hjälpen!

Vänliga hälsningar
Vilma & Styrelsen

Bilaga 1.2

Enkät som skickats ut till de boende
Enkät utformad av författaren.

Hur upplever du din bostadsgård?

Undersökning för boende i lägenhet.

*Obligatorisk

1. Hur gammal är du? *

Ditt svar

2. Vilken bostadsförening bor du i? *

Ditt svar

3. Hur skulle du beskriva din bostadsgård? *

- ☐ Mycket tilltalande.
- ☐ Tilltalande.
- ☐ Ganska tilltalande.
- ☐ Inte särskilt tilltalande.

4. Anser du det viktigt att ha en tilltalande bostadsgård där du bor? *

- ☐ Mycket viktigt.
- ☐ Viktigt.
- ☐ Inte särskilt viktigt.
- ☐ Jag bryr mig inte om hur bostadsgården ser ut.

5.a Om du svarade "viktigt" eller "mycket viktigt" på förra frågan, vad innebär en tilltalande bostadsgård för dig? Vad tycker du om med din bostadsgård?

Ditt svar

5.b Vad saknar du på din bostadsgård?

Ditt svar

6. Om vädret tillåter, hur ofta nyttjar du din bostadsgård? *

- ☐ I princip varje dag.
- ☐ 3-4 dagar i veckan.
- ☐ 1-2 dagar i veckan.
- ☐ Någon gång i månaden.
- ☐ Någon gång per år.
- ☐ Aldrig.

7. Bostadsgården är något de flesta passerar minst två gånger om dagen. Känner du att intrycket av din bostadsgård på något sätt påverkar ditt mående? *

- ☐ Jag blir glad/uppiggad när jag passerar/vistas i den.
- ☐ Jag blir på sämre humör/tankar när jag passerar/vistas i den.
- ☐ Jag tänker inte på det.

8. Anser du att en grönskande bostadsgård är mer tilltalande och ökar viljan att nyttja gården än en icke grönskande bostadsgård? *

- ☐ Ja, grönska gör bostadsgården mer tilltalande.
- ☐ Nej, grönska gör bostadsgården mindre tilltalande.
- ☐ Jag hade nyttjat bostadsgården lika mycket oavsett mängden grönska.

Bilaga 1.3

Frågor som ställts under intervjuerna. Frågor utformade av författaren.

1. Anser du att gården används flitigt? Hur mycket används den och hur används den/till vad?
2. Använder du gården? Varför/varför inte? Hur mycket använder du den och för vilka ändamål?
3. Sett till mängden grönska, placering och utformning av grönskan, anser du gården tilltalande och välkomnande? Vad tilltalar/tilltalar inte dig?
4. Vad tycker eller tror du; utgör grönska/bristen på grönska en stor betydelse för användningen av gården?
5. På vilket/vilka sätt spelar mängden grönska och dess placering och utformning någon roll för de boendes välmående?
6. När du vistas på gården eller passerar den, vad upplever du främst eller vad uppstår det främst för slags känslor och tankar hos dig?

Bilaga 2.1

Tabell med resultat från enkätens kryssfrågor.

Bostadsförening	Ålder		Hur skulle du beskriva din bostadsgård?	Alla	Ålder 21-30	Ålder 30+
1 - Brf Västmanland	21-30	2 (33%)	Mycket tilltalande	0	0	0
	30+	4 (67%)	Tilltalande	0	0	0
			Ganska tilltalande	1 (20%)	0	1 (25%)
			Inte särskilt tilltalande	5 (80%)	2 (100%)	3 (75%)
2 - Brf Citymunken	21-30	3 (37,5%)	Mycket tilltalande	0	0	0
	30+	5 (62,5%)	Tilltalande	1 (12,5%)	0	1 (20%)
			Ganska tilltalande	1 (12,5%)	0	1 (20%)
			Inte särskilt tilltalande	6 (75%)	3 (100%)	3 (60%)
3 - Brf Ulrika	21-30	13 (36%)	Mycket tilltalande	9 (25%)	1 (8%)	8 (35%)
	30+	23 (64%)	Tilltalande	17 (47%)	8 (61%)	9 (39%)
			Ganska tilltalande	9 (25%)	4 (31%)	5 (22%)
			Inte särskilt tilltalande	1 (3%)	0	1 (4%)
4 - Bf Håkan	21-30	10 (31%)	Mycket tilltalande	26 (81%)	8 (80%)	18 (82%)
	30+	22 (69%)	Tilltalande	5 (16%)	2 (20%)	3 (13%)
			Ganska tilltalande	0	0	0
			Inte särskilt tilltalande	1 (3%)	0	1 (5%)

Anser du det viktigt att ha en tilltalande bostadsgård där du bor?	Alla	Ålder 21-30	Ålder 30+
Mycket viktigt	3 (50%)	0	3 (75%)
Viktigt	3 (50%)	2 (100%)	1 (25%)
Inte särskilt viktigt	0	0	0
Jag bryr mig inte om hur bostadsgården ser ut	0	0	0
Mycket viktigt	3 (37,5%)	1 (33%)	2 (40%)
Viktigt	5 (62,5%)	2 (67%)	3 (60%)
Inte särskilt viktigt	0	0	0
Jag bryr mig inte om hur bostadsgården ser ut	0	0	0
Mycket viktigt	21 (58%)	3 (23%)	11 (48%)
Viktigt	15 (42%)	10 (77%)	12 (52%)
Inte särskilt viktigt	0	0	0
Jag bryr mig inte om hur bostadsgården ser ut	0	0	0
Mycket viktigt	23 (72%)	8 (80%)	15 (68%)
Viktigt	8 (25%)	2 (20%)	6 (27%)
Inte särskilt viktigt	0	0	0
Jag bryr mig inte om hur bostadsgården ser ut	1 (3%)	0	1 (5%)

Om vädret tillåter, hur ofta nyttjar du din bostadsgård?	Alla	Ålder 21-30	Ålder 30+
I princip varje dag	0	0	0
3-4 dagar/vecka	0	0	0
1-2 dagar/vecka	1 (20%)	0	1 (25%)
Någon gång i månaden	0	0	0
Någon gång per år	0	0	0
Aldrig	5 (80%)	2 (100%)	3 (75%)
I princip varje dag	0	0	0
3-4 dagar/vecka	1 (12,5%)	0	1 (20%)
1-2 dagar/vecka	2 (25%)	1 (33%)	1 (20%)
Någon gång i månaden	2 (25%)	0	2 (40%)
Någon gång per år	1 (12,5%)	0	1 (20%)
Aldrig	2 (25%)	2 (67%)	0
I princip varje dag	6 (17%)	1 (8%)	5 (22%)
3-4 dagar/vecka	4 (11%)	1 (8%)	3 (13%)
1-2 dagar/vecka	11 (30%)	5 (38%)	6 (26%)
Någon gång i månaden	10 (28%)	5 (38%)	5 (22%)
Någon gång per år	5 (14%)	1 (8%)	4 (17%)
Aldrig	0	0	0
I princip varje dag	3 (9%)	0	3 (13%)
3-4 dagar/vecka	8 (25%)	2 (20%)	6 (27%)
1-2 dagar/vecka	15 (47%)	4 (40%)	11 (50%)
Någon gång i månaden	4 (13%)	4 (40%)	0
Någon gång per år	1 (3%)	0	1 (5%)
Aldrig	1 (3%)	0	1 (5%)

Bostadsgården är något de flesta passerar minst två gånger om dagen. Känner du att intrycket av din bostadsgård på något sätt påverkar ditt mående?	Alla	Ålder 21-30	Ålder 30+
Jag blir glad/uppiggad när jag passerar/vistas i den	0	0	0
Jag blir på sämre humör/tankar när jag passerar/vistas i den	3 (50%)	0	3 (75%)
Jag tänker inte på det.	3 (50%)	2 (100%)	1 (25%)
Jag blir glad/uppiggad när jag passerar/vistas i den	0	0	0
Jag blir på sämre humör/tankar när jag passerar/vistas i den	3 (37,5%)	1 (33%)	2 (40%)
Jag tänker inte på det.	5 (62,5%)	2 (67%)	3 (60%)
Jag blir glad/uppiggad när jag passerar/vistas i den	26 (72%)	8 (62%)	18 (78%)
Jag blir på sämre humör/tankar när jag passerar/vistas i den	2 (6%)	0	2 (9%)
Jag tänker inte på det.	8 (22%)	5 (38%)	3 (13%)
Jag blir glad/uppiggad när jag passerar/vistas i den	28 (88%)	9 (90%)	19 (85%)
Jag blir på sämre humör/tankar när jag passerar/vistas i den	1 (3%)	0	1 (5%)
Jag tänker inte på det.	3 (9%)	1 (10%)	2 (10%)

Anser du att en grönskande bostadsgård är mer tilltalande och ökar viljan att nyttja gården än en icke grönskande bostadsgård?	Alla	Ålder 21-30	Ålder 30+
Ja, grönska gör bostadsgården mer tilltalande	6 (100%)	2 (100%)	4 (100%)
Nej, grönska gör bostadsgården mindre tilltalande	0	0	0
Jag hade nyttjat bostadsgården lika mycket oavsett mängden grönska	0	0	0
Ja, grönska gör bostadsgården mer tilltalande	8 (100%)	3 (100%)	5 (100%)
Nej, grönska gör bostadsgården mindre tilltalande	0	0	0
Jag hade nyttjat bostadsgården lika mycket oavsett mängden grönska	0	0	0
Ja, grönska gör bostadsgården mer tilltalande	35 (100%)	13 (100%)	23 (100%)
Nej, grönska gör bostadsgården mindre tilltalande	0	0	0
Jag hade nyttjat bostadsgården lika mycket oavsett mängden grönska	0	0	0
Ja, grönska gör bostadsgården mer tilltalande	31 (97%)	10 (100%)	21 (95%)
Nej, grönska gör bostadsgården mindre tilltalande	1 (3%)	0	1 (5%)
Jag hade nyttjat bostadsgården lika mycket oavsett mängden grönska	0	0	0

Bilaga 2.2

Tabell med resultat från enkätens öppna frågor - Brf Västmanland.

Om du svarade "viktigt" eller "mycket viktigt" på förra frågan. Vad tycker du om med din bostadsgård?	Antal	Vad saknar du på din bostadsgård?	Antal
Ingenting	5	Användbarhet	2
Välskött	1	Sittyta	5
		Gräsmatta (sitta, ligga, leka på)	1
		Mer varierande växter/grönska	2
		Trevligare miljö	2

Bilaga 2.3

Tabell med resultat från enkätens öppna frågor - Brf Citymunken.

Om du svarade "viktigt" eller "mycket viktigt" på förra frågan. Vad tycker du om med din bostadsgård?	Antal	Vad saknar du på din bostadsgård?	Antal
Ingenting	7	Sittyta	4
Formen och murarna	1	Ny gräsmatta (sitta, ligga, leka på)	2
		Mer varierande växter/grönska	5
		Kryddland	1
		Grönska på mur	1
		Trevligare miljö	4

Bilaga 2.4

Tabell med resultat från enkätens öppna frågor - Brf Ulrika.

Om du svarade "viktigt" eller "mycket viktigt" på förra frågan. Vad tycker du om med din bostadsgård?	Antal	Vad saknar du på din bostadsgård?	Antal
Sociala ytor med möjlighet till rekreation (sittyta, gräsmatta, ytor för lek etc.)	20	Ingenting	16
Inbjudande	2	Avskildhet	3
Möjlighet till avskildhet	4	Mysigare sittområden	2
Varierande grönska/lummighet	10	Ännu mer lummighet bland grönskan	2
Grönskan	15	Mer grönska	7
Vacker utsikt	2	Struktur	1
Välskött	3	Bär/frukt/odling	5
"Oaskänsla/trädgårdskänsla" mitt i stan	3	Fler blommor	1
Örter	1		

Bilaga 2.5

Tabell med resultat från enkätens öppna frågor - Bf Håkan.

Om du svarade "viktigt" eller "mycket viktigt" på förra frågan. Vad tycker du om med din bostadsgård?	Antal	Vad saknar du på din bostadsgård?	Antal
Sociala ytor med möjlighet till rekreation (sittyta, gräsmatta, ytor för lek etc.)	18	Ingenting	25
Inbjudande/välkomnande	6	Insynsskydd	1
Möjlighet till avskildhet	4	Mer avskildhet	1
Varierande grönska/lummighet	13	Sittplats med lä	2
Grönskan	19	Fågelnäste	1
Välskött	7	Lusthus	1
"Oaskänsla/trädgårdskänsla" mitt i stan	2	Rökruta	1
Hemtrevligt	3		
Anpassad för alla åldrar	1		

Bilaga 3.1

Sara, 26 år

1. Anser du att gården används flitigt? Hur mycket används den och hur används den/till vad?

Nej gården används inte flitigt, då den är utformad på ett sådant sätt att den är svår att befinna sig på mer än att förvara cyklar och sopstation. Det finns inga möbler som skulle göra det hela mer naturligt att ta sig dit. Dock finns det ingen plats att placera eventuella möbler på. Så det är lite svårt hur som helst.

2. Använder du gården? Varför/Varför inte? Hur mycket använder du den och för vilka ändamål?

Ja, det gör jag genom att jag har min cykel på gården. Så för mig blir gården mer av en förvaringsplats för cyklar. Vi har våra sopkärl på gården vilket gör att man använder gården till att slänga sina sopor. I övrigt använder jag inte gården till mer än att jag måste gå igenom den för att komma in och ut ur porten. Så jag befinner mig dagligen på gården minst 2 gånger per dag. Men jag använder den inte så mycket mer än så.

3. Sett till mängden grönska, placering och utformning av grönskan, anser du gården tilltalande och välkomnande? Vad tilltalar dig/tilltalar dig inte?

Vi har en del rabatter längs husen och en stor rondell med grönt i mitten av gården. Men det ser mest övervuxet ut och inte speciellt tilltalande. Jag tycker mest att allt ser ut som om det växer som det vill och att ingen sköter om det hela. Jag tror att om man hade strukturerat upp växtligheten något hade gården sett mer välkomnande och tilltalande ut.

4. Vad tycker du eller tror du; utgör grönska/bristen på grönska en stor betydelse för användningen av gården?

Både ja och nej. Eftersom gården i sig är liten och står i skugga stora delar av dagen faller det nog inte naturligt för någon att vilja befinna sig på gården en längre period. Dock anser jag att en mer grönskande gård hade gjort mycket för ens välbefinnande ändå. Det är något man ser ut på från sitt fönster och det är något man dagligen passerar. Så en trevligare gård med mer växter hade nog betytt rätt så mycket.

5. På vilket/vilka sätt spelar mängden grönska och dess placering och utformning någon roll för de boendes välmående?

Jag tror att utan att man funderar så mycket på det så har det större betydelse än vad man tror. En mer inbjudande och trevlig gård får en att bli gladare när man kommer hem och med en mer inbjudande gård menar jag att man har mer växter som får gården att se fin och trivsamt ut. För lite grönska eller grönska som inte tas

om hand får nog mer en negativ effekt. Man blir mindre glad över där man bor och man utnyttjar sin gård mindre när det inte är en trivsamt miljö.

6. När du vistas på gården eller passerar den, vad upplever du främst eller vad uppstår det främst för slags känslor och tankar hos dig?

Gården för mig framkallar inte så mycket känslor egentligen. Det är inte en plats jag tar mig till för att varva ner eller sitta på när det är fint väder. Gården är dock en av de saker jag anser hade kunnat förhöja viljan till att vara hemma mer om den sköts bättre. Nu blir det att man tar sig till parker eller liknande istället. Gården skapar nog mer frustrationskänslor och irritation över att den inte sköts bättre.

Bilaga 3.2

Linda, 27 år

1. Anser du att gården används flitigt? Hur mycket används den och hur används den/till vad?

Nej, den används max 1-2 gånger i månaden under sommarmånaderna och då till grillning.

2. Använder du gården? Varför/varför inte? Hur mycket använder du den och för vilka ändamål?

Nej, den är inte mysig och det finns ingen sol. Jag använder den aldrig, endast för att sortera sopor.

3. Sett till mängden grönska, placering och utformning av grönskan, anser du gården tilltalande och välkomnande? Vad tilltalar/tilltalar inte dig?

Nej, det finns inga blommor och gräset är fullt av mossor. Tråkigt helt enkelt.

4. Vad tycker eller tror du; utgör grönska/bristen på grönska en stor betydelse för användningen av gården?

Ja det har absolut stor betydelse. Hade innergården varit grönskande och i ordning hade jag använt den mycket mer. Nu finns det ingen anledning till att sitta där, då går jag hellre till någon park.

5. På vilket/vilka sätt spelar mängden grönska och dess placering och utformning någon roll för de boendes välmående?

Det vet jag inte. Jag själv påverkas inte negativt av den, nyttjar den bara inte.

6. När du vistas på gården eller passerar den, vad upplever du främst eller vad uppstår det främst för slags känslor och tankar hos dig?

Ingen speciell känsla, den bara finns där. Tänker ingenting speciellt om den då jag endast använder den till att sortera sopor.

Bilaga 3.3

Kvinna, 37 år

1. Anser du att gården används flitigt? Hur mycket används den och hur används den/till vad?

Den används väldigt flitigt, framförallt varma dagar för att njuta av vädret. Många ligger eller sitter på gräset och små barn är ofta ute och leker på gården. Det är även många som grillar under de varmaste månaderna av året.

2. Använder du gården? Varför/varför inte? Hur mycket använder du den och för vilka ändamål?

Jag är ute så mycket jag kan. Jag tycker om att gå och pilla med växterna och se till så att det ser snyggt ut i rabatter och så vidare. Jag sitter gärna och läser en bok eller löser korsord. Varma morgnar är det härligt att äta frukost eller dricka kaffe och njuta av utsikten.

3. Sett till mängden grönska, placering och utformning av grönskan, anser du gården tilltalande och välkomnande? Vad tilltalar/tilltalar inte dig?

Jag tycker vår gård är väldigt fin med allt det gröna. Variationen av träd, buskar och perenner gör gården mer levande vilket är trevligt.

4. Vad tycker eller tror du; utgör grönska/bristen på grönska en stor betydelse för användningen av gården?

Det är framförallt växterna som gör gården vacker och bidrar till att man vill vistas där, så ja det spelar absolut en stor roll.

5. På vilket/vilka sätt spelar mängden grönska och dess placering och utformning någon roll för de boendes välmående?

Eftersom det ökar trivselen och inbjudan till att vistas på gården gör det i alla fall att jag mår bättre. Det är trevligt att träffa på grannarna vilket bidrar till en samhörighetskänsla. Att kunna sitta ute med familj och vänner i en trevlig miljö är också positivt.

6. När du vistas på gården eller passerar den, vad upplever du främst eller vad uppstår det främst för slags känslor och tankar hos dig?

Det är skönt att kunna gå ut och koppla av och rensa tankarna en stund i en slags "oas" så nära inpå lägenheten. Det är rogivande och fantastiskt att ha en privat och trivsamt miljö som känns som en del av ens hem.

Bilaga 3.4

Kvinna, 52 år

1. Anser du att gården används flitigt? Hur mycket används den och hur används den/till vad?

Ja den används flitigt, barnfamiljerna använder den året om då de är ute med sina barn. Mycket lek av barn 8-14 år, kurragömma mm. När det är fint väder grillas det och många solar på gården, de mindre barnen cyklar. Varma dagar är det många som är ute på gården.

2. Använder du gården? Varför/varför inte? Hur mycket använder du den och för vilka ändamål?

Jag rensar ofta i rabatter, hänger ut tvätt och solar på gården. Eftersom lägenheterna inte har balkong är det fler som är ute jämfört med de hus som har balkonger.

3. Sett till mängden grönska, placering och utformning av grönskan, anser du gården tilltalande och välkomnande? Vad tilltalar/tilltalar inte dig?

Mycket vacker och tilltalande, fint med grillplatser, små odlingar i pallkragar, de vackra häckarna, gångarna och perennrabbatterna. En ståtlig julgran lyser upp i adventstid. Välordnat och vackert.

4. Vad tycker eller tror du; utgör grönska/bristen på grönska en stor betydelse för användningen av gården?

Grönskan med små avdelningar ger lugn och ro, det inbjuder till att vara ute.

5. På vilket/vilka sätt spelar mängden grönska och dess placering och utformning någon roll för de boendes välmående?

Bidrar säkert till avkoppling och inbjuder till att vara ute.

6. När du vistas på gården eller passerar den, vad upplever du främst eller vad uppstår det främst för slags känslor och tankar hos dig?

En känsla av lugn och stillhet, en oas mitt inne i centrala Malmö. En känsla av en gammaldags trädgård där man till och med kan hänga tvätt som luktar ljuvligt efter att ha hängt ute. Det är avstressande att kunna vara ute ibland och påta i rabatterna och fint att kunna vara ute i en vacker miljö.

Man, 24 år

1. Anser du att gården används flitigt? Hur mycket används den och hur används den/till vad?

Det är mitt första år jag bor här men ja, många solar just nu väldigt mycket i vårsolen, en hel del har även grillat och jag kan tänka mig att många sitter ute och äter när det blir lite varmare.

2. Använder du gården? Varför/varför inte? Hur mycket använder du den och för vilka ändamål?

Ja, den är väldigt trivsamt och jag tycker att det är väldigt trevligt att sitta och dricka kaffe i solen för tillfället. Jag har även grillat en del redan.

3. Sett till mängden grönska, placering och utformning av grönskan, anser du gården tilltalande och välkomnande? Vad tilltalar/tilltalar inte dig?

Vår gård är väldigt tilltalande, estetiskt utformad med väldigt mycket växter och grönska vilket jag uppskattar högt.

4. Vad tycker eller tror du; utgör grönska/bristen på grönska en stor betydelse för användningen av gården?

Ja, grönskan på vår gård bidrar enormt mycket till trivselkänslan, där är också många olika sorters växter som bidrar till samtalsämnen med grannar.

5. På vilket/vilka sätt spelar mängden grönska och dess placering och utformning någon roll för de boendes välmående?

För min del så spelar det stor roll då jag verkligen uppskattar grönska och tycker att det är fantastiskt att börja dagen med att gå igenom gården.

6. När du vistas på gården eller passerar den, vad upplever du främst eller vad uppstår det främst för slags känslor och tankar hos dig?

Jag känner mig hemma, lugn och väldigt privilegierad. Möjligheten att sitta ute och dricka kaffe, grilla och äta är otroligt givande och fyller ett stort syfte i mitt liv då det bidrar till fantastiska sociala möten. Det ger också en gemenskap i föreningen att ha en gård att ta hand om och som blir en naturlig mötesplats.

Kvinna, 67 år

1. Anser du att gården används flitigt? Hur mycket används den och hur används den/till vad?

Den används jättemycket. Det är aktivt på gården, både barn och övriga åldrar vistas där. Man kan ut och hänga tvätt vilket är fantastiskt och miljövänligt. Folk sitter ute och grillar och läser. Jag tycker det är en fantastisk innergård.

2. Använder du gården? Varför/varför inte? Hur mycket använder du den och för vilka ändamål?

Jag använder egentligen inte den till supermycket men jag rensat lite i rabatterna och gillar att sitta ute och läsa mycket. Vid gästbesök av exempelvis familj dukar jag gärna upp ute. Men bara vetskapen att man kan gå ut på en fin gård tycker jag betyder mycket.

3. Sett till mängden grönska, placering och utformning av grönskan, anser du gården tilltalande och välkomnande? Vad tilltalar/tilltalar inte dig?

Jag tycker att den är tilltalande, vi har mycket vackra växter men tyvärr har vi låtit viss växtlighet försvinna. Det har tidigare varit helt insynsskyddat från gatan som går utanför men nu har några av växterna tyvärr tillåtits försvinna. Det är relativt lättskött och parkbetonat vilket jag tycker passar bra på denna gård.

4. Vad tycker eller tror du; utgör grönska/bristen på grönska en stor betydelse för användningen av gården?

Ja, det är mycket trafik runt omkring och har man då buskar och träd som stänger bort detta från gården så hjälper det till exempel till att ta hand om luftföroreningar, vilket vi har mycket av. Det märks till exempel på fönsterna. Växterna gör absolut gården trevligare och ökar användandet.

5. På vilket/vilka sätt spelar mängden grönska och dess placering och utformning någon roll för de boendes välmående?

Det spelar absolut en stor roll. När exempelvis syrenerna blommar blir man alldeles lyrisk!

6. När du vistas på gården eller passerar den, vad upplever du främst eller vad uppstår det främst för slags känslor och tankar hos dig?

Jag upplever att eftersom vi bor mitt i stan och det ständigt förtätas runt omkring är det fantastiskt att vi har en trevlig gård som ger möjligheten att bara sitta ute och läsa en bok i trevlig miljö. Jag tycker det är lite lyxigt och väldigt härligt.